

Temabeskrivelse: Samhandling og pasientforløp

Kurs ansvarlig: Professor Peder Halvorsen og Førsteamanuensis Ingrid Petrikke Olsen

Samhandling og pasientforløp

Omfang: Langsgående og integrert i alle delemner. To dager i oppstarts uke (uke 33) og to dager i samhandlingsuken (uke 46) vil vies særskilt til temaet.

Faglig innhold:

Samhandling: Synliggjøre betydningen av overordnet samarbeid mellom tjenestenivå og mellom de ulike behandlerne som kan være involvert i et pasientforløp.

Pasientforløp: Fokus på at gode overganger i et pasientforløp, hvor informasjonsutveksling er særskilt viktig, har betydning for pasientsikkerheten.

Kliniske problemstillinger: 3 Avhengighet/misbruk, 18 kramper/krampeanfall, 21 Langvarig smerte, 30 brystsmerte, 32 hjertestans, 54 Pustebesvær, 87 graviditet/fødsel, 100 Hevelse/smerte i ledd, ekstremiteter, 113 Døende pasient,

Læringsutbytte:

Kunnskap om	Ferdighet	Kompetanse	Nivå
Overordnede avtaleverk og hvordan dette er organisert og utøves lokalt; <ul style="list-style-type: none"> - Samhandlingsreformen - Overordnet samarbeidsorgan - Tjenesteavtaler - Praksiskonsulentordningen	Kunne søke opp aktuelle avtaleverk	Forstå betydninga av å gjøre seg kjent med hvordan helsevesenet lokalt der man jobber er organisert	Kjenne til
Pasientforløp	<ul style="list-style-type: none"> - Kunne kommunisere tydelig, både muntlig og skriftlig hva som er hensikten med at man som lege søker kontakt med annen avdeling/kollega internt i egen organisasjon, eller mellom tjenestenivå. - Skal kunne skrive en adekvat henvisning/epikrise. - Kunne formidle en behandlingsplan til pasienten.	Kunne identifisere overganger med særlig risiko for svikt i et pasientforløp og forstå viktigheten av å kvalitetssikre informasjonsutvekslingen mellom behandlere og til pasienten selv.	Utføre en selvstendig vurdering
Klagebehandling	Kjenne meldesystemet i kommuner og spesialisthelsetjenesten	- Forstå at meldesystemet er et verktøy for å styrke kvaliteten i helsevesenet gjennom å identifisere og forbedre svakheter på systemnivå.	Utføre en selvstendig vurdering

Kjennskap til overordnede avtaleverk og hvordan dette er organisert og utøves lokalt (samhandlingsreformen, OSO/tjenesteavtaler, praksiskonsulent ordningen, fastlegeavtalen). Studenten skal kjenne til ulike arenaer for samhandling og legens rolle i disse. Forståelse for at gode pasientforløp er en viktig forutsetning for både reell og opplevd kvalitet i helsetilbudet. Identifisere overganger med særlig risiko for svikt i et forløp. Studenten skal vite hvordan meldingssystemer ved svikt fungerer og hvordan klagebehandlingen er lagt opp.

Undervisning og arbeidsform:

Introduksjonsforelesninger, presentasjon av case som eksempel, selvstendig studentarbeid med kasuistikk, fremlegg med tverrfaglig diskusjon med deltakere fra primær - og spesialisthelsetjenesten (eksempelvis jordmødre, helsesøstre, legevakts sykepleier, ambulansepersonell) i tillegg til leger. Her skal samhandlingen og forløpene belyses. Representanter fra tilsynsmyndigheter: "Hva kan vi lære av klagesaker?"

Arbeidskrav: 1) Følge et selvvalgt pasientforløp og evaluere om overgangene mellom tjenestenivå eller mellom ulike behandlere er gode med hensyn til videreføring av essensiell informasjon (f.eks medikamentlister) om pasienten. Ut fra samme pasientforløp lage forslag til forbedringer i henvisning, overflytningsnotater, epikriser og pasientinformasjon. Fremlegge pasientforløpet med forslag til nevnte forbedringer i plenum og identifisere tema til diskusjon.

Vurdering: Godkjent/ikke godkjent

Praksis:

Identifisere caser i delemnene Pediatri (Hammerfest), Sykestue, sykehjem og indremedisin (Alta), Bevegelse (Alta) og Psykiatri & Rus (Karasjok).

Anbefalte læringsressurser: Et kompendium sammensatt av uttrekk fra

- Stortingsmelding 47- side 13-16 og side 139-140
- Oppsummering av landsomfattende tilsyn i 2015 med samhandling om utskrivning av pasienter fra spesialisthelsetjenesten til kommunen. Side 25-28.
http://www.helsetilsynet.no/upload/Publikasjoner/rapporter2016/helsetilsynetrapport1_2016.pdf

Om sykestuer.pdf

-

Lost in transition —
coordinating care b

-

NST-rapport_2014-0
7_Helsetjenesten_se

-

side 12-14.

Contextual
errors.pdf

-

- http://www.helsetilsynet.no/no/Publikasjoner/Tilsynsmelding/2013/Kommunikasjon-og-samhandling-kommunehelsetenesta-og-spesialisthelsetenesta-/#.V_3_9zJqv2E.email

Vedlegg

Undervisning i oppstarts uke (uke 33) 2 dager:

Dag 1: Introduksjonsforelesninger og case

Hensikt med dagen er å gi studentene kjennskap til at god samhandling ikke kommer av seg selv men forutsetter at helsetilbudet er organisert slik at det legger til rette for at fagfolk kan samhandle. Dette forutsetter fokus og prioriteringer fra overordnet-, regionalt- og lokalt nivå.

Kl 09 - 09.45: Presentasjon av tjenestetilbud som eksempel på samhandling; 3 x 15 min

- 1) Seleksjonskriteriene for fødested som et eksempel på samhandling mellom tjenestenivåene (hvem føder på fødestue - fødeavdeling - kvinneklinikk) og tverrfaglig samarbeid mellom jordmødre, fastlegen, gynekologen, helsesøster og andre fagfolk som f.eks diabetessykepleier og indremedisiner/endokrinolog. (Ingrid Petrikke Olsen)
- 2) Nivåinndeling av akutt sykehus: seleksjon av pasienter på skadested. Prehospital - lokalsykehus - traumesenter. (Torben Wisborg)
- 3) Sykestuene: Historikk. Pasienter på sykestuene. Faglig utviklings potensiale. Finansiering. (Peder Halvorsen)

pause

kl 10.00 – 11.30: Overordnet avtaleverk: Samhandlingsreformen, OSO, tjenesteavtaler 3 x 30 min

- 4) Hvordan overordnet avtaleverk er gitt et regionalt innhold (Helse Nord ved .....

Eksempelene over viser hvordan nasjonale føringer gjennom regionalt foretak omsettes til lokalt tjenestetilbud i et tett samarbeid med fagfolk

- 5) UiT Norges arktiske universitet sitt ansvar for å sikre landsdelen fagfolk med gode kunnskaper om samhandling og unge legers rolle i det lokale tjenestetilbudet. (UIT ved .....

Bakgrunnen for Finnmarksmodellen, lakseeffekten, tverrfaglig utdanning/studieplanen.

- 6) Praksiskonsulentordningen - hva er det for noe? (Arve Østlyngen og George Nasr)

11.30 – 12.15: lunsj

kl.12.15: Presentasjon av tre case i plenum. Inndeling i tre grupper som "analyserer" hver sin case og om man gjenfinner avtrykk fra overordnet avtaleverk. Hva var bra og hva kan forbedres?

case 1: Diabets i svangerskapet (Ingrid Petrikke Olsen + Daniela Ivan)

case 2: Trafikkulykke utenfor sykehus (Torben Wisborg + George Nasr)

case 3: sykestue - sykehus og tilbake til sykestue ? (Peder Halvorsen + indremedisiner)

kl 13.30 - 15. 00: Fremlegg av case fra hver gruppe - diskusjon

dag 2: Introduksjonsforelesning og utdeling av arbeidskrav

Hensikten med dagen er å gi studenten kunnskap om hvordan meldesystemet for avvik fungerer og hvordan avvik brukes til å forbedre pasienttilbudet. Studenten skal også gis kjennskap til hvordan klagebehandlingen er lagt opp.

kl 09- 09.45 : Hva er et avvik ? Hvor skal avviket meldes? Hvor mange meldes? (Fagsjef og Kommuneoverlege?)

kl 10- 10.45: Hvordan brukes meldes systemet til å forbedre tilbudet ? (Pasientombudet)

kl 11- 11.45: eksempler på avvik fra 1. og 2. linjetjenesten (Fylkeslegen i Finnmark ?)

Commented [IPO1]: Overlapper med seminaret jus i hverdagen

Lunsj

12.30 - 14 00: Klagesaker: NPE saker, §3 - saker, tilsynssaker. (Fylkeslegen i Finnmark?)

Balanse mellom § gjengivelser og eksempler på saker. Hva kan vi lære av klagesakene?

14.15 - 1500: Hva forventes av arbeidskravet til samhandlingsuken- informasjon

Hver student gis en underviser som kontaktperson som har ansvar for å hjelpe studenten med å komme i kontakt med andre helseaktører enn leger (tverrfaglig) Innleveres 1 uke før.

Undervisning i samhandlingsuken (uke 46) - dag 3 - 4:

Hensikten er at studenten gjennom framlegging av arbeidskrav og diskusjon i plenum skal få utvidet sin forståelse for hvordan et godt pasientforløp skapes og hvordan forebygge at samhandlingen blir mangelfull og dermed redusert kvalitet i tjenestetilbudet.

Plenum på campus Hammerfest. Undervisere fra både 1. og 2. linjetjenesten innenfor delemnene pediatri (Hammerfest) psykiatri & rus (Karasjok), sykestue, sykehjem og indremedisin (Alta) og bevegelse (Alta).

Fremlegging av hver student sin fritt valgte case 6 x 45 min: Parallelle sesjoner

Tid	ROM A	ROM B
kl 08.00 - 8.45	Student 1	Student 7
kl 08.45 - 09.30	Student 2	Student 8
	Pause	Pause
kl 09.45 - 10.30	Student 3	Student 9
Kl10.30 – 11.15	Student 4	Student 10
	Lunsj	Lunsj
Kl 12 – 12.45	Student 5	Student 11
Kl 12.45 - 13.30	Student 6	Student 12
Kl 13.30 -14.00	Oppsummering	Oppsummering

Dag 4:

kl 10 - 11: Oppsummering og etterfyll av evt ubesvarte spørsmål som kom opp ved gjennomgang av caser i plenum.

kl 11- 11.30 Evaluering i plenum